

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Egyesült, nemzeti, keresztény kisgazda- és földműves-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonoszáma: 14.

Előfizetési árak: egész évre 108 K, félévre 54 K,
negyedévre 27 K, egy hónap 9 K. Egyes szám ára 1-20 K.

Felolvasó szerkesztő:

ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földműves-szövetség
hivatalos lapja.

Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

„Hiszek egy Istenben.
Hiszek egy hazában.
Hiszek egy isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.“

Szemle.

A halálos ágyán vergődő öreg zsidó pár sorban rögzíti meg fia részére az életben követendő utasítását: „Fiam, azért imádkozz, hogy minél tovább tartson a keresztény kurzus, mert így boldogulsz!“ Talán egy kissé komikusnak tűnik fel az öreg zsidó „végakarata“. Pedig ha gondolkozol rajta nyújtás olvasó, lassankint belárod, hogy mély értelem, nagy igazság rejlik abban. Hát volt-e valamikor nagyobb ár, büszkébb, henegebb legény az „üldözött zsidó“, mint épen a keresztény kurzus alatt? Hiszen csak a zsidótól, a zsidó által, az ő segítségével, az ő agyafurtt leleményességével tudsz élni, lélekezni, te szerencsétlen magyar. Ő hoz neked árut, ő viszi el eladni valódát, ő javítja-rontja valutádát, ő ad neked nagy-nagy lángelméket, honmentő politikusokat; ő ad neked Vásonyi Vilmosokat, de ha ő duráskodik, akkor a te keresztény kurzusod vezéremberei járulnak eléje „mea culpa“ és hozzák őt haza eégéres békéltetőnek. S te mindezt a nagy zsidó jótékonyágért mit adsz? Mit adnál! Hogy a földet munkáld, kenyeret termelsz, adót nyújtasz, mezitláb jársz — ez mind kötelességed; megcsináltad a keresztény kurzust, úton-útfélen jajgatsz, kiabálsz, szidod a zsidót, míg ő a te vakságod mellett hisz, gyarapszik, fenn ül az ország sorsának irányító szekerén, kezében tartja a gyeplőt, míg te boldog lehetsz, ha kiöltött nyelveddel loholhatsz az előtted száguldó kocsi után. Folyik a szóharc, pattognak üres bombák módjára a jelszavak s az eredmény: hogy a zsidó zseb napról-napra duzzad, mint melegben a kovászos tészta. A keresztény kurzus lassankint alkeresztény kurzus lesz, mert hisz még azok az emberek is, kik elől-hátul keresztet hordtak magukon, feltűnően dörgölődnek ma már az „üldözött zsidókhoz“. Ezek a „keresztények“ jobban tennék, ha megkülönböztetésül csak a hátukon hordanának keresztet, mint ama jámbor állat, melyet a tudatlanság és butaság mintaképeként szoktunk nagy füleivel egyetemben oly gyakran emlegetni.

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

Károly exkirály Magyarországra érkezett.

Tárgyalta a kormányzóval. Sürgősen el kell hagynia az ország területét.

Budapesti tudósítónk jelenti: Szombaton, márc. hó 26-án éjjel Károly, volt király egészen váratlan és eddig ismeretlen módon megjelent Szombathelyen és ott a püspöki palotában szállt meg. Ugyanekkor Szombathelyen időzött dr. Vass József kultuszminiszter lelki gyakorlatok végzése céljából. Vass miniszter, a volt király megérkezéséről sürgősen értesítette a

Szombathely környékén tartózkodó gróf Teleky miniszterelnököt, ki azonnal Szombathelyre utazott gróf Sigray Antal kíséretében. Másnap reggel a miniszterelnök és a külügyminiszter már korán autóba ültek, hogy a szintén Budapestre készülő királyt megelőzve érjenek Pestre s ott a kormányzóknak jelentést tegyenek. Géphiha folytán azonban később érkeztek Pestre, mint Károly, volt király.

A király Budapesten felkereste Horthy Miklós kormányzót s vele hosszasan tárgyalt. A kormányzó közölte a királlyal, hogy az ország érdekében leghelyesebben cselekszik ha:

haladéktalanul elhagyja az ország területét!!

A király azonnal vissza is utazott Szombathelyre, hol a külföldre való utazásának előkészítését fogja bevégni.

Az amerikai buza.

Budapest, márc. 31.

Egyes lapok állításával szemben, hogy Amerikában egy q buza ára 1 dollárnál alább szállt volna, az Új Lap kijelenti, hogy Amerikában a gabona mértékessége nem a q, hanem a bushel elnevezésű ürmérték, amely a buzánál 27-2 kg.-ot tesz ki és ennek az ára 1 dollár és 51 cent az ottani kikötőkben. Egy q buza ára 5-5 dollárt tesz ki, ami 300 K árfolyam mellett 1650 K, szállítási költség nélkül.

Az aranyvaluta.

Távol nyugatról, a nagyvízen túlról, az önkéntes számkivetettek országából: Amerikából, magyar lapot hozott a posta. A lap első oldalán hatalmas cikk terpeszti szárnyait, mely rólunk, magyarokról és nekünk magyaroknak szól. Gyönyörű alapgondolatból van a cikk felépítve: „Csináljuk meg mi, amerikai magyarok Magyarországot jegybankjuttat s helyezzük szülőföldünk pénzrendszerét — elsőnek Európában — aranyvalutára“.

Az első pillanatban nem akarok a szemem előtt szinte megmozdulni látszó apró betűknek hinni. Ismételtlen átfutom a sorokat. Lehetséges-e ez?! Lehetséges-e, hogy a szükség, a nyomor kivettjei, a lapostarisznyával s görcsös vándorbottal távolba ment önkéntes számkivetettek, az élet páriái, kiket a magyar föld eltartani nem tudott, a tudatlan, tanulatlan, lenézett, megvetett földmunkás; a földalatti bányák rabszolgája, a szenvedések pokoli tűzén megacélosodott lelkű, könnyező szemű és komor tekintetű magyar munkás — ez gondolt most haza? Azok gondolnak most haza, kik annak idején az itthonlevők nemtörődömsége, felületessége miatt kénytelenek voltak a honi föld édes anyai kebléről leszakadni, csak azért, mert itthon nem került nekik még kenyér sem, csak azért, hogy ott künn a távolban a saját verítékükkel megszórt kenyerükből annyit gyűjtögessenek össze, hogy visszatérve a hozzájuk nagyon is mostoha édes anya kebelére, tiz arasznyi földet szerezhesenek, hol fejüket örök nyugóra hajthassák. Ezek gondolnak most haza? Ezeknek lelke sir fel, látván az ó-haza nyomorát, ezek nyújtják most felénk a letiport, kifosztott, lenézett, meggyalázott szegény magyarság felé becsületos, szerető testvéri szívvel, harcos munkában megkérgesedett tenyerükön a jövőendő életet biztosító áldozati otyást: az arany valutát.

A nagy magyar Kossuth leborult egykor „a nemzet nagysága előtt“ s nekünk a nemzeti nagyságból a megvetettség-porába zuhant késő utódoknak térdre kell borulnunk a távolban is értünk dobogó magyar munkás lelkek eme fenséges megnyilatkozása előtt.

Megvalósul-e, vagy sem a hatalmas nagy eszme, megvalósul-e a ma még álomnak is mérésnek látszó gondolat, hogy mi, az eltiprók lábai alatt vonagló tehetetlen kicsiny nép egy szép napon, szinte egy pillanat alatt Európa első pénzügyi államává emelkedünk; meg-

valószínű, hogy egy napon ragyogó arannyá válik minden sötét boru, keserű könny, mosollyá a panasz és csillogó pompává a most rongyos, cafatos szegénység — nem keresem. De a magyar lelkeknek ott a távol idegenbeni fenséges eggyé dobbanása, az áldozatkészség, a tetterő és akarat hatalma, a testvéri érzés meleg varázsa, mely az amerikai magyarság lelkét a szenvedő édes anya és gyermekei felé fordította: olyan aranyvaluta nekünk, mely áldása bőséges kincseit dús kézzel fogja szórni a magyar jövőbe. Ha a nyomor, szükség és szegénység közös nagy fájdalmának érzete közös lesz minden lélekben, melyet csak a legcsekélyebb kötelék is fűz a magyar hazához, akkor, óh akkor, ha az amerikai magyarságnak az aranyvalutára vonatkozó terve meg sem is valósul, akkor is lesz nekünk aranyvalutánk, mely a lelkek mélyén lesz elhelyezve, mely mint egy nagy hatalmas szív dobbanása hajtja tetterőnket egy jobb egy boldogabb magyar jövő felé.

D.

A földváltás és a földbirtokreform együttes végrehajtása.

Az a hosszan vajadó probléma, mely eddig gazdáink érdeklődését örökös izgalomban tartotta, úgy hallatszik lassan megoldást fog nyerni. Itt van már hónapok óta a földbirtokreformról szóló törvény, a végrehajtás azonban még is késett. Ennek oka — úgy mondják — azon nehézségekben rejlett, mely a földbirtokreform végrehajtása és a földvagyonváltás fizetésének módjaira nézve felmerült. A két legilletékesebb faktor: *Hegedűs Lóránt* pénzügyminiszter és nagyatádi *Szabó István* földművelésügyi miniszter már igen sok alkalommal tárgyaltak e két igen súlyos kérdés megoldásáról. Mint tudjuk, e két kérdés megoldása körül igen súlyos aggodalmak voltak tapasztalhatók kisgazda és földműves társadalmunk körében. Most végre azt a hírt közlik velünk, hogy a két szakminiszter megtalálta a kellő alapot, melyhez a megoldás sikerének reménye fűzhető.

Tárgyalásaik és a megoldás alapeve az, hogy

a földbirtokreform és a földvagyonváltás egymással kapcsolatosan hajtassék végre.

A földbirtokreform alap gondolata az volt, hogy a nagybirtokból egyes részeket kihalásnak a földnélküliek részére és a kihalított földterületek árát az állam fogja az új tulajdonosok helyett kifizetni, felmerült az a gondolat, hogy minek kettős munkát végezni: minnek előbb elvenni a földet és az árát a föld volt tulajdonosának kifizetni és azután a volt tulajdonostól vagyonváltásban ismét pénzt, vagy földet követelni. Ugy gondoltuk, sokkal helyesebb és egyszerűbb, ha ezt a két dolgot egyesítik és pedig oly módon, hogy a földbirtokostól el kell venni a vagyonváltásért terményekben, pénzben, vagy földben és az így elvett földet azonnal át kell adni a földet igénylő jogosultaknak, a terményeket az ellátatlanok ellátására kell fordítani, a vagyonváltásból befolyó pénzekből pedig ismét földet lehet vásárolni a földnélküliek számára.

Ezt az eszmét az arra illetékes körök magukévé tették, s ennek alapján készült az az első tervezet, mely a földbirtok vagyonváltását három osztályba sorozza:

1. A kisbirtok vagyonváltása.

A kisbirtokostól nem fogják a vagyonváltásért földben követelni, hanem a váltásért tőle pénzben, terményben, esetleg állatban fogják beszélni. Természetesen az alapár megállapítás tárgyát fogja képezni.

2. A középbirtok vagyonváltása.

A középbirtokost szabad választású elv fogják állítani. Vagy átadja földbirtokának egy bizonyos százalékát váltásban, vagy pedig készpénzt fizet.

3. A nagybirtok vagyonváltása.

A nagybirtok ellentétben a két másik birtok kategóriáival, már csak földben fizetheti a vagyonváltásért és pedig oly módon, hogy egy-egy tulajdonos a különböző helyeken lévő összes földbirtoka után megfelelő százaléknyi földterületet fog az államnak átengedni.

Hogy a különböző helyeken fekvő birtokok közül melyikből fogja az állam a vagyonváltásért kihalástani, az attól lesz függővé téve, hogy mely vidéken van égetőbb, előbbrendű szükség a földnélkülieknek földdel való ellátására. Természetesen tekintetbe fogják venni, hogy az egyes birtoktestek közül melyik terület alkalmasabb arra, hogy belőle kisbirtokokat létesítsenek. A nagybirtok vagyonváltása valószínűleg egyenlő lesz az ingó vagyonváltásával és körülbelül husz százalékot fog kitenni. (Tehát minden 100 hold után 20 hold lesz a váltás.)

A vagyonváltásból származó birtoktestek elosztását az igénylő és jogosult földnélküliek részére egy altruista alapon álló pénzügyi szervezet fogja intézni az illetékes hatóságok kellő felügyelete mellett.

Ez volna tehát a földbirtokreform és a vagyonváltás együttes megoldására vonatkozó javaslat, melynek kidolgozásán most hatalmas munka folyik. Ha ez a javaslat napvilágot lát, annak részleteit olvasóinkkal bővebben meg fogjuk ismertetni.

LEGÚJABB.

A politikai helyzet.

Budapest, márc. 31.

Teleky Pál gróf miniszterelnök ma délelőtt 10 órakor még nem érkezett vissza Budapestre.

A kormány összes tagjai a miniszterelnök kivételével tanácskozási gyűltek össze, melyen Grátz Gusztáv külügyminiszter elnökölt.

Kormányválság nincs. A kormány nem mondott le.

Haller István, akit Andrassy Gyula gróf helyett a keresztény párt vezérének tekintenek, megjelent a kisgazda-pártban, hogy a párt elnökével, Mayer Jánossal megbeszélést folytasson. Az elnök azonban nem volt a pártban s így a tanácskozást délutánra halasztották.

Pusztító tűzvész a fővárosban.

Budapest, márc. 31.

A M. T. I. jelenti: Ma hajnalban 4 óra tájban a Gizella-gőzmalomban hatalmas tűz keletkezett, ami hamarosan átterjedt a szomszédos elevátorra és gabonarakarokra is. Mikor a tűzoltók megérkeztek, a malom már lángokban állott. 6 óra tájban óriási robajjal beszakadt a gabonarakár, szerencsére azonban senki sem sérült meg. Reggel 1/8 órakor sikerült a tüzet lokalizálni és a

malom többi részét megmenteni. A malom még most is ég. A tűz további elterjedésétől azonban nem kell tartani. A gabonarakárban 300 waggon tengeri volt beraktározva, ami teljesen elpusztult. A kár megbecsülhetetlen.

A menekült egyetemek sorsa.

Budapest, márc. 31.

Az egyetemek elhelyezéséről *Pekár Gyula* közoktatásügyi államtitkár a következő kijelentést tette:

— Természetesen az egyetemek elhelyezése a területek eltolása folytán csak ideiglenes lesz. A kolozsvári egyetem Szegedre, a pozsonyi egyetem pedig Pécsre kerül. Arról is van szó, hogy az orvosi fakultást Debreczenben helyezik el. Ez csak ideiglenes elhelyezés, mert a magyar kormány számít arra, hogy visszakapjuk a régi határainkat.

Kommunista zavargások Németországban.

Magdeburg, márc. 31.

A Wolff-ügynökség jelenti: A kormányhatóság a következő jelentést tette közzé: Halleban a gáz- és villamosművek még nincsenek működésben. Az éjszaka nyugodtan telt el. Erfurtban kommunista bandák garázdálkodtak. A rendőrség közbelépése megszüntette a zavargást. Sebesülés nem történt. Mannsfeldben teljes rend van. Neissenfeldben kimondták az általános sztrájkot, de sikertelenül.

Karlsruhe, márc. 31.

A M. T. I. jelenti: Tegnap este a rendőrséget, amikor a tüntető kommunistáktól akarta a teret megtisztítani, kézigránatokkal és fevolverlővésekkel fogadták. A rendőrség viszonzta a tüzelést. A kommunisták közül egy meghalt, többen megsebesültek. Egyéb rendzavarás nem történt.

Japán népessége.

Budapest, márc. 31.

A Magyar Curir jelenti: Japánban legutóbb megtartott népszámlálás szerint Japánnak 74 millió lakosa van. Legnagyobb városai: Tokióban 1,173.162 és Osakában 1,252.972 lakos van.

Megtorló intézkedések Németország ellen.

Páris, márc. 31.

A M. T. I. londoni tudósítója jelenti, hogy *Sir Worthington Evans* hadügyminiszter és *Willson* marsall hosszabb ideig tanácskozást folytattak. Ugy hiszik, hogy a Németországgal szemben alkalmazandó katonai rendszabályokról és azoknak hitelesítéséről van szó, abban az esetben, ha a berlini kormány a legközelebbi napokban esedékes fizetéseket elmulasztaná.

Föld-eladás.

A város belterületén 11 magyar hold kitünő föld eladó.

Bővebb értesítés megtudható szerkesztőségünkben, Jókai Mór utca 15-ik szám alatt.

HIREK.

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — meenyország!”

A keresztény kisgazda és földmives szövetség folyó hó 16-án és 17-én Pápán tartandó nagygyűlése lázasan folynak az előmunkálatok. A szövetség vezetősége hatalmas tárgysorozatot állított össze, s miután a terjedelmes meghívók elkészültek, ezeket el is küldte az egyes községeknek. Részletes programot legközelebbi számunkban adunk. *Itt jelezzük, hogy már eddig is közel száz község jelenté be a gyűlésen való részvételét.*

Dr. Grátz Gusztáv külügyminiszter Pápán. A magyar külügyminiszter Bécsből való visszatérése alkalmával kedden autóján városunkba érkezett és rövid itt tartózkodása után — miáltal látogatást tett a helybeli rendőrségen — tovább utazott Szombathelyre, hol most a hír szerint igen fontos politikai tanácskozások folynak. Szombathelyen volt gróf Teleky miniszterelnök, Vass József vallás- és közoktatásügyi miniszter és számos képviselő. A szombathelyi politikai jellegű tanácskozásokról különböző kombinációkat pertraktáltak városunkban, ezek azonban hivatalos úton meg erősítést nem nyertek.

Az év. férfi-énekkar hangversenye. A pápai év. férfi-énekkar és zenepártoló egyesület vasárnap, április hó 3-án felerészben saját pénztárral, felerészben a gyülekezeti harang-alap javára, az egyházi tanács-teremben hangversenyt rendez a következő műsossal: 1. Megnyitó ének. Nagy Pál karnagy vezetésével éneklő a férfi-énekkar 2. Szabad előadás. Tartja dr. Kovács Sándor ev. theol. akad. igazgató. 3. Mendelssohn: Rondo Capriccioso. Zongorázza Csernussák Olga. 4. Vándor madár. Ábrányi Emilől. Szavalja Soós János. 5. Operett-részletek. Duett. Éneklők Cziller Edith és ifj. Nánik Pál. Zongorán kíséri Irányi Giitta. 6. A rózsák. Monológ. Előadja Hatvani Rózsika. 7. Hegedűszóló. Játsza Gáty Ferenc, zongorán kíséri Gáty Miklós. 8. Férfi-énekkar. 9. Az utolsó. Verses dráma a szibériai magyar hadifoglyok életéből. Egy felvonásban. Előadják: Kerekes Károly, Borsoveczky Károly, Balázs Emma és **. Az ismeretlen szerző szivbemarkoló dramolettjének irredenta részleteit a darab rendezője írta. Kezdeté esti 7 órakor. Helyárak: 20, 15, 10 és 6 korona. Mivel külön meghívókat nem bocsátanak ki, az érdeklődő közönséget ez úton is meghívja az *Elnökség*.

Csoportfő alakulás. A Hadróházi Nemzeti Szövetsége pápai fiókjá f. évi április hó 3-án d. u. 3 órakor tartja csoportfő átalakuló gyűlését a város háza nagytermében. Kérjük az érdekelteket, szíveskedjenek e fontos gyűlésen minél nagyobb számban megjelenni. *A Vezetőség.*

A mezőgazdasági haszonbérletek meghosszabbítása. A kormány a legutóbbi rendelete értelmében az 1922. évi márc. hó 31-ike előtt különben lejárt minden olyan mezőgazdasági haszonbérlet, melynek területe 20 holdat meg nem halad, az 1922. gazdasági év végéig meghosszabbítható, ha a haszonbérlet földmives, hadirokkanat, hadiárva, vagy hadiözvegy a bérletét folytatni kívánja. Ha a bérletnek 20 holdnál nagyobb saját birtoka van, akkor a rendeletet nem alkalmazzák, hasonló-

képpen abban az esetben sem, ha a tulajdonos rendkívüli felmondási jogával hatályosan élt. A bérszég a régi marad, különös méltányossági esetekben bírói megállapítás kérhető. A rendeletet megfelelőképpen alkalmazzák az alhaszonbérletekre és a legelő területekre is.

Kapungítás. Április elsején ismét meg fognak nyitni Thália templomának kapui Pápán. *Bodonyi* színigazgató, közönségünk előtt közkedveltségnek és szeretetnek örvendő társulata a mai napon „Az estélyi király”-lyal nyitja meg a tavaszi színiszezont.

Felhívás. A „Hangya” pápai szövetkezet felhívja tagjait, hogy *üzletrészeiket* a Széchenyi-téri üzlethelyiségben vegyék át személyesen. Ugyanott minden tag részére ki van állítva egy *vásárlási könyvecske* is, amely szintén átvehető. A vásárlási könyvecskebe bejegyzett vásárlási összeg után a tagok az árakból visszatérítést kapnak, így mindenkinek érdekében áll a könyvek használatá.

A pápai iparos ifjuság önképzőköre 1921. évi április hó 3-án, vasárnap, a Griff-szálló nagytermében zártkörű táncmulatságot rendez. Belépő-díj: személyenként 20 K, családjegy 50 K. Kezdeté esti 8 órakor. A tiszta jövedelem 10%-át a helybeli hadirokkanat, özvegyek és árvák javára fordítják.

Méhészeti tanfolyam. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület április, szeptember hónapokban rendez három hetes méhészeti tanfolyamát. A tanfolyam díja 200 K. Az előadások naponta délután 3—7 óráig tartanak. Ünnepnapokon a környékbeli méhészetekeket mézik meg a hallgatók. A jelentkezők kérvényeiket március 31-ig nyújtsák be az egyesülethez.

Estély az import cukor ára. Több magyar fogyasztási szövetkezet nagyobb mennyiségű cukrot hozott be cseh megszállt területekről. A kockacukrot 160 koronáért árultották kilónként. A cseh szokol nagy áresése és az olcsóság hiúllam miatt a szövetkezeteknek lényegesen le kellett szállítani a cukor árát, az import cukor ma 130 korona kilónként.

Komédia. A színiévad alatt *Komédia* címen Szecskay Árpád színházi titkár szerkesztésében színházi hetilap fog megjelenni, melyre felhívjuk a színházlátogató közönség s olvasóink figyelmét. Egyes szám ára 4 korona. Előfizetés a színházi irodában — Griff-szálló 1. sz. szoba — eszközölendő.

Egy francia lap Magyarországáról. Az *Eclair* hosszabb cikket közöl *Marr Henrytől*, Magyarország pénzügyi reformjáról és a magyar valuta konszolidációjáról. Henry kijelenti, hogy sohasem kételkedett a magyar korona és általában Magyarország életképességében. Megjegyzi, hogy az *Eclair* mindig szószólója volt Magyarországra érdekeinek, mert felfogása szerint Európa keleti részén csak egy erős Magyarország biztosíthatja a rendet.

Az utlevélkijárók ellen. Tudvalevő, hogy az utóbbi időben a pénzszerzés könnyű módjának számos napszámosa akadt: az utlevélkijárók, kik az egyszerű emberek járatlanságából és tudatlanságából sok-sok ezret kerestek. A belügyminiszteriumhoz nap-nap után érkeztek e miatt panaszok. A belügyminiszter egy most kiadott rendeletében felhívja a közigazgatási hatóságokat, hogy hozzák a közönség tudomására, hogy utlevél-, valamint utlevélátamozási ügyekben ne vegye igénybe a drága közbeszárókát, mert, mindenki saját maga is eljárhat ép oly eredménnyel a hatóságoknál.

Lemondott a montenegrói király. Rómából jelentik: A montenegrói hivatalos lap I. Daniló montenegrói király proklamációját közli, melyben tudtul adja népének, hogy lemond a trónról. A király ugyancsak ízenetet küld a hadseregnek és a montenegrói népnek s közli, hogy Mihály herceg javára mondott le a trónról, a régensséget pedig Miléna özvegy királynőnek adta át. Hír szerint Daniló azért mondott le a trónról, hogy ezáltal tiltakozzék a szerbeknek Montenegroban üzött erőszakos politikája ellen.

Üstökös csillag. A kalocsai csillagvizsgáló-intézet igazgatója megállapította, hogy mostanában egy új üstökös csillag közeledik felénk. A tudósok ezt a csillagot már régóta ismerik. Már 1916-ban is itt ólálkodott a föld körül, akkor nagy csillaghullás jelezte közeledését. Ebben az esztendőben, június 28-án teszi nálunk tiszteletét. De sajnos, csak nagyon erős távcsővön láthatunk belőle valamit. Igen jámbor üstökös ez, s ezért nem kell semmiféle kőszá hirnek hitelt adni.

Harc a törökök és görögök között. A görög csapatok harcot indítottak a török nemzeti hadsereg ellen, hogy megvédelmezzék a sévresi szerződés szerint nekik juttatott török területeket. Az első támadásukkal a görögök jelentős sikereket értek el, később azonban a törökök erősítéseket kaptak és ellentámadásba mentek át, melynek folytán sikerült 1700 foglyot ejteni és 20 ágyút zsákmányolni.

Felszabadult a sószállítás Erdély és Csonka-Magyarország között. Az első sós kontingens Erdélyből április elsején jön át és 40 ezer tonnányi mennyiség lesz.

Pusztító vihar Rómában. Rómából jelentik: Húsvét vasárnapján óriási vihar vonta végig a szent város felett. A földettrázó mennydörgésben villám-villámot ért. A villám beütött a Szentpéter-téren levő obeliszkbe. Maga az oszlop sérteflen maradt, de talpazatából a villám egy nagyobb részt kiszakított.

Országos vásár. A f. hó 29—30-iki pápai országos vásárra igen nagy számban hajtottak fel állatokat, erős volt a kínálat, a vásárló kedv azonban a folytonos olcsóbbodás miatt nagyon megcsappant és így a forgalom alig multa felül egy jobb hetivásár keretét, alig 100—200 állat volt advétel tárgya.

Levelezés hadifoglyainkkal. Bár állandóan jönnek elgyötört hadifoglyaink Oroszországból, mégis körülbelül hatvanezer magyar él és szenved még a muszka fogolytáborokban. Vladvosztokban, Nikolszk-Uszuriszokban, a turkesztáni és szovjetország-gyűjtőhelyeken, az Amur és Uszuri folyók mentén sok hős magyar siratja az elveszett magyar rögtöt. Fogoly éltük napjai kínos lassúsággal peregnék s egyedüli éltető elemük a hír, a hazulról kapott biztató levél, ez jelenti náluk az életet, a szebb jövőt. Azért tehát ne sajnáljuk levélírára az időt, keressé fel mindenki hozzátartozóját a keserű rabságban a szabadulásig, levélben nyujtva vigasztalást. De, hogy a szegény hadifogoly megkaphassa a hazájából küldött levelet, nagyon fontos a levelek megcimzése, amit a következőképpen kell végezni: A borítékra rá kell írni a fogoly nevét és címét, azonkívül még a következő címet: A honvédelmi miniszterium hadifogoly osztályának Budapest, I. kerület, Fehérvári-ut, Hadik-laktanya. Tudvalevő, hogy a kormány gondoskodik a hadifoglyoknak szánt levelek összegyűjtéséről és továbbításáról — ezt a munkát végzi a honvédelmi miniszterium — azért kell írni az utóbbi címet is. Nagyon fontos, hogy a címet olvashatóan

valószínű, hogy egy napon ragyogó arannyá válik minden sötét boru, keserű könny, mosollyá a panasz és csillogó pompává a most rongyos, cafatos szegénység — nem keressék. De a magyar lelkeknek ott a távol idegenbeni fenséges egygyé dobbanása, az áldozatkészség, a tetterő és akarat hatalma, a testvéri érzés meleg varázsa, mely az amerikai magyarság lelkét a szenvedő édes anya és gyermekei felé fordította: olyan aranyvaluta nekünk, mely áldása bőséges kincseit dús kézzel fogja szórni a magyar jövőbe. Ha a nyomor, szükség és szegénység közös nagy fájdalmának érzete közös lesz minden lélekben, melyet csak a legcsekélyebb kötelék is fűz a magyar hazához, akkor, óh akkor, ha az amerikai magyarságnak az aranyvalutára vonatkozó terve meg sem is valósul, akkor is lesz nekünk aranyvalutánk, mely a lelkek mélyén lesz elhelyezve, mely mint egy nagy hatalmas szív dobbanása hajítja tetterőnket egy jobb egy boldogabb magyar jövő felé.

D.

A földváltás és a földbirtokreform együttes végrehajtása.

Az a hosszan vajdó probléma, mely eddig gazdáink érdeklődését örökös izgalomban tartotta, úgy hallatszik lassan megoldást fog nyerni. Itt van már hónapok óta a földbirtokreformról szóló törvény, a végrehajtás azonban még is késélt. Ennek oka — úgy mondják — azon nehézségekben rejlett, mely a földbirtokreform végrehajtása és a földvagyonváltás fizetésének módjaira nézve felmerült. A két legjelentesebb faktor: *Hegedűs* Lóránt pénzügyminiszter és nagyatyái *Szabó* István földművelésügyi miniszter már igen sok alkalommal tárgyaltak e két igen súlyos kérdés megoldásáról. Mint tudjuk, e két kérdés megoldása körül igen súlyos aggodalmak voltak tapasztalhatók a kisgazda és földműves társadalmunk körében. Most végre azt a hírt közlik velünk, hogy a két szakminiszter megtalálta a kellő alapot, melyhez a megoldás sikerének reménye fűzhető.

Tárgyalásaik és a megoldás alapelve az, hogy

a földbirtokreform és a földvagyonváltás egymással kapcsolatosan hajlassék végre.

A földbirtokreform alap gondolata az volt, hogy a nagybirtokból egyes részeket kihalásnak a földnélküliek részére és a kihalott földterületek árát az állam fogja az új tulajdonosok helyett kifizetni, felmerült az a gondolat, hogy minek kettős munkát végezni: minnek előbb elvenni a földet és az árát a föld volt tulajdonosának kifizetni és azután a volt tulajdonostól vagyonváltásban ismét pénzt, vagy földet követelni. Ugy gondoltuk, sokkal helyesebb és egyszerűbb, ha ezt a két dolgot egyesítik és pedig oly módon, hogy a földbirtokostól el kell venni a vagyonváltást terményekben, pénzben, vagy földben és az így elvett földet azonnal át kell adni a földet igénylő jogosultaknak, a terményeket az ellátatlanok ellátásáig kell fordítani, a vagyonváltásból befolyó pénzekből pedig ismét földet lehet vásárolni a földnélküliek számára.

Ezt az eszmét az arra illetékes körök magukévá tették, s ennek alapján készült az az első tervezet, mely a földbirtok vagyonváltását három osztályba sorozza:

1. A kisbirtok vagyonváltása.

A kisbirtokostól nem fogják a vagyonváltást földben követelni, hanem a váltástól tőle pénzben, terményben esetleg állatban fogják beszédni. Természetesen az alapár megállapítás tárgyát fogja képezni.

2. A középbirtok vagyonváltása.

A középbirtokost szabad választás elé fogják állítani. Vagy átadja földbirtokának egy bizonyos százalékát váltásban, vagy pedig készpénzt fizet.

3. A nagybirtok vagyonváltása.

A nagybirtok ellentétben a két másik birtok kategóriával, már csak földben fizetheti a vagyonváltást és pedig oly módon, hogy egy-egy tulajdonos a különböző helyeken lévő összes földbirtoka után megfelelő százalékos földterületet fog az államnak átengedni.

Hogy a különböző helyeken fekvő birtokok közül melyikből fogja az állam a vagyonváltást kihalásítani, az attól lesz függővé téve, hogy mely vidéken van égetőbb, elsőbrendű szükség a földnélkülieknek földdel való ellátására. Természetesen tekintetbe fogják venni, hogy az egyes birtoktestek közül melyik terület alkalmasabb arra, hogy belőle kisbirtokokat létesítsenek. A nagybirtok vagyonváltása valószínűleg egyenlő lesz az ingó vagyonváltásával és körülbelül husz százalékot fog kitenni. (Tehát minden 100 hold után 20 hold lesz a váltás.)

A vagyonváltásból származó birtoktestek elosztását az igénylő és jogosult földnélküliek részére egy altruista alapon álló pénzügyi szervezet fogja intézni az illetékes hatóságok kellő felügyelete mellett.

Ez volna tehát a földbirtokreform és a vagyonváltás együttes megoldására vonatkozó javaslat, melynek kidolgozásán most hatalmas munka folyik. Ha ez a javaslat napvilágot lát, annak részleteit olvasóinkkal bővebben meg fogjuk ismertetni.

LEGÚJABB.

A politikai helyzet.

Budapest, márc. 31.

Teleky Pál gróf miniszterelnök ma délelőtt 10 órakor még nem érkezett vissza Budapestre.

A kormány összes tagjai a miniszterelnök kivételével tanácskozási gyűlést össze, melyen Grátz Gusztáv külügyminiszter elnökölt.

Kormányváltás nincs. A kormány nem mondott le.

Haller István, akit Andrássy Gyula gróf helyett a keresztény párt vezérének tekintenek, megjelent a kisgazda-pártban, hogy a párt elnökével, Mayer Jánossal megbeszélést folytasson. Az elnök azonban nem volt a pártban s így a tanácskozást délutánra halasztották.

Pusztító tűzvész a fővárosban.

Budapest, márc. 31.

A M. T. I. jelenti: Ma hajnalban 4 óra tájban a Gizella-gőzmalomban hatalmas tűz keletkezett, ami hamarosan átterjedt a szomszédos elevátorra és gabonarakárakra is. Mikor a tűzoltók megérkeztek, a malom már lángokban állott. 6 óra tájban óriási robajjal beszakadt a gabonarakár, szerencsére azonban senki sem sérült meg. Reggel 1/28 órakor sikerült a tüzet lokalizálni és a

malom többi részét megmenteni. A malom még most is ég. A tűz további elterjedésétől azonban nem kell tartani. A gabonarakárban 300 vagon tengeri volt beraktározva, ami teljesen elpusztult. A kár megbecsülhetetlen.

A menekült egyetemek sorsa.

Budapest, márc. 31.

Az egyetemek elhelyezéséről *Pekár* Gyula közoktatásügyi államtitkár a következő kijelentést tette:

Természetesen az egyetemek elhelyezése a területek eltolása folytán csak ideiglenes lesz. A kolozsvári egyetem Szegedre, a pozsonyi egyetem pedig Pécsre kerül. Arról is van szó, hogy az orvosi fakultást Debreczenben helyezik el. Ez csak ideiglenes elhelyezés, mert a magyar kormány számít arra, hogy visszakapjuk a régi határainkat.

Kommunista zavargások Németországban.

Magdeburg, márc. 31.

A Wolff-ügynökség jelenti: A kormányhatóság a következő jelentést tette közzé: Halleban a gáz- és villamosművek még nincsenek működésben. Az éjszaka nyugodtan telt el. Erfurtban kommunista bandák garázdálkodtak. A rendőrség közbelépése megszüntette a zavargást. Sebesülés nem történt. Mannsfeldben teljes rend van. Neissenfeldben kimondták az általános sztrájkot, de sikertelenül.

Karlsruhe, márc. 31.

A M. T. I. jelenti: Tegnap este a rendőrséget, amikor a tüntető kommunistáktól akarta a teret megtisztítani, kézigránatokkal és fevolverlővésekkel fogadták. A rendőrség viszonzta a tüzelést. A kommunisták közül egy meghalt, többen megsebesültek. Egyéb rendezavarás nem történt.

Japán népessége.

Budapest, márc. 31.

A Magyar Curir jelenti: Japánban legutóbb megtartott népszámlálás szerint Japánnak 74 millió lakosa van. Legnagyobb városai: Tokióban 1,173,162 és Osakában 1,252,972 lakos van.

Megtorló intézkedések Németország ellen.

Páris, márc. 31.

A M. T. I. londoni tudósítója jelenti, hogy *Sir Worthington* Evans hadügyminiszter és *Willson* marsall hosszabb ideig tanácskozást folytattak. Ugy hiszik, hogy a Németországgal szemben alkalmazandó katonai rendszabályokról és azoknak hitelesítéséről van szó, abban az esetben, ha a berlini kormány a legközelebbi napokban esedékes fizetéseket elmulasztaná.

Föld-eladás.

A város belterületén
11 magyar hold
kifutó föld eladó.

Bővebb értesítés megtudható szerkesztőségünkben, Jókai Mór utca 15-ik szám alatt.

HIREK.

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!”

A keresztény kiscgazda és földmives szövetség folyó hó 16-án és 17-én Pápán tartandó naggyűlésére lázasan folynak az előmunkálatok. A szövetség vezetősége hatalmas tárgysorozatot állított össze, s miután a terjedelmes meghívók elkészültek, ezeket el is küldte az egyes községeknek. Részletes programot legközelebbi számunkban adunk. *Itt jelezzük, hogy már eddig is közel száz község jelenté be a gyűlésen való részvételét.*

— Dr. Grátz Gusztáv külügyminiszter Pápán. A magyar külügyminiszter Bécsből való visszatérése alkalmával kedden autón városunkba érkezett és rövid itt tartózkodása után — miálatt látogatást tett a helybeli rendőrségen — tovább utazott Szombathelyre, hol most a hír szerint igen fontos politikai tanácskozások folynak. Szombathelyen volt gróf Teleky miniszterelnök, Vass József vallás- és közoktatásügyi miniszter és számos képviselő. A szombathelyi politikai jellegű tanácskozásokról különböző kombinációkat pertraktáltak városunkban, ezek azonban hivatalos úton megerősítést nem nyertek.

— Az év. férfi-énekkar hangversenye. A pápai év. férfi-énekkar és zenepartoló egyesület vasárnap, április hó 3-án felelő részben saját pénzűre, felelő részben a gyűlékezeti harang-alap javára, az egyház tanácstermében hangversenyt rendez a következő műsorral: 1. Megnyitó ének. Nagy Pál karnagy vezetésével énekel a férfi-énekkar. 2. Szabad előadás. Tartja dr. Kovács Sándor év. theol. akad. igazgató. 3. Mendelssohn: Rondo Capriccioso. Zongorázza Csernussák Olga. 4. Vándor madár. Ábrányi Emittől. Szaválja Soós János. 5. Operett-részletek. Duett. Énekelik Cziller Edith és ifj. Nánik Pál. Zongorán kíséri Irányi Gitta. 6. A róza. Monológ. Előadja Hatvani Rózsika. 7. Hegedűszó. Játssza Gáty Ferenc, zongorán kíséri Gáty Miklós. 8. Férfi-énekkar. 9. Az utolsó. Verses dráma a szibériai magyar hadifoglyok életéből. Egy felvételben. Előadják: Kerekes Károly, Borsoveczky Károly, Balázs Emma és *.*. Az ismeretlen szerző szivbemarkoló dramolettjének irredenta részleteit a darab rendezője írta. Kezdeté esti 7 órakor. Helyárak: 20, 15, 10 és 6 korona. Mivel külön meghívókat nem bocsátanak ki, az érdeklődő közönséget ez úton is meghívja az *Elnökség*.

— Csoporttá alakulás. A Hadróá Nemzeti Szövetsége pápai fiókja f. évi április hó 3-án d. u. 3 órakor tartja csoporttá átalakuló gyűlését a város háza nagytermében. Kérjük az érdekelteket, sziveskedjenek e fontos gyűlésen minél nagyobb számban megjelenni.
A Vezetőség.

— A mezőgazdasági haszonbérletek meghosszabbítása. A kormány a legutóbbi rendelete értelmében az 1922. évi márc. hó 31-ike előtt különben lejárt minden olyan mezőgazdasági haszonbérlet, melynek területe 20 holdat meg nem halad, az 1922. gazdasági év végéig meghosszabbítható, ha a haszonbérleti földmives, hadirokkant, hadiárva, vagy hadiözvegy a bérletét folytatni kívánja. Ha a bérletnek 20 holdnál nagyobb saját birtoka van, akkor a rendeletet nem alkalmazzák, hasonló-

képpen abban az esetben sem, ha a tulajdonos rendkívüli felmondási jogával hatályosan élt. A bérösszeg a régi marad, különös méltányossági esetekben bírói megállapítás kérhető. A rendeletet megfelelőképpen alkalmazzák ez alhaszonbérletekre és a legelő területekre is.

— Kapungítás. Április elsején ismét meg fognak nyitni Thália templomának kapui Pápán. *Bodonyi* színigazgató, közönségünk előtt közkedveltségnek és szeretetnek örvendő társulata a mai napon „Az ezüst sirály”-lyal nyitja meg a tavaszi színiszzezon:

— Felhívás. A „Hangya” pápai szövetkezet felhívja tagjait, hogy *üzlettrészeiket* a Szécheny-téri üzlethelyiségben vegyék át személyesen. Ugyanott minden tag részére ki van állítva egy *vásárlási könyvecske* is, amely szintén átvehető. A vásárlási könyvecskebe bejegyzett vásárlási összeg után a tagok az árákból visszatérítést kapnak, így mindenkinek érdekében áll a könyvek használata.

— A pápai iparos ifjuság önképzőköre 1921. évi április hó 3-án, vasárnap, a Griff-szálló nagytermében zártkörű táncmulatságot rendez. Belépő-díj: személyenként 20 K, családjegy 50 K. Kezdeté esti 8 órakor. A tiszta jövedelem 10%-át a helybeli hadirokkantak, özvegyek és árvák javára fordítják.

— Művészeti tanfolyam. Az Országos Magyar Művészeti Egyesület április, szeptember hónapokban rendez három hetes művészeti tanfolyamát. A tanfolyam díja 200 K. Az előadások naponta délután 3—7 óráig tartanak. Ünneppapokon a könyvkiadók művészeteiket mézik meg a hallgatók. A jelentkezők kérvényeiket március 31-ig nyújtják be az egyesülethez.

— Esett az import cukor ára. Több magyar fogyasztási szövetkezet nagyobb mennyiségű cukrot hozott be cseh megszállt területekről. A kockacukrot 160 koronáért árusították kilónként. A cseh szokol nagy áresése és az olcsósági hullám miatt a szövetkezeteknek lényegesen le kellett szállítani a cukor árát, az import cukor ma 130 korona kilónként.

— Komédia. A színiévad alatt *Komédia* címen Szecskay Árpád színházi titkár szerkesztésében színházi hetilap fog megjelenni, melyre felhívjuk a színházlátogató közönség s olvasóink figyelmét. Egyes szám ára 4 korona. Előfizetés a színházi irodában — Griff-szálló I. sz. szoba — eszközrendő.

— Egy francia lap Magyarország-ról. Az *Éclair* hosszabb cikket közöl *Marr Henrytől*, Magyarország pénzügyi reformjáról és a magyar valuta konszolidációjáról. Henry kijelenti, hogy sohasem kételkedett a magyar korona és általában Magyarország életképességében. Megjegyzi, hogy az *Éclair* mindig szószólója volt Magyarországra érdekeinek, mert felfogása szerint Európa keleti részén csak egy erős Magyarország biztosíthatja a rendet.

— Az utlevélkijárók ellen. Tudvalevő, hogy az utóbbi időben a pénzszerezés könnyű módjának számos napszámosa akadt: az utlevélkijárók, kik az egyszerű emberek járatlanságából és tudatlanságából sok-sok ezreket kerestek. A belügyminiszteriumhoz nap-nap után érkeztek e miatt panaszok. A belügyminiszter egy most kiadott rendeletében felhívja a közigazgatási hatóságokat, hogy hozzák a közönség tudomására, hogy utlevél-, valamint utlevélátmozási ügyekben ne vegye igénybe a drága közbenjárókat, mert mindenki saját maga is eljárhat ép oly eredménnyel a hatóságoknál.

— Lemondott a montenegrói király. Rómából jelentik: A montenegrói hivatalos lap I. Daniló montenegrói király proklamációját közli, melyben tudtul adja népének, hogy lemond a trónról. A király ugyancsak üzenetet küld a hadseregnek és a montenegrói népnek s közli, hogy Mihály herceg javára mondott le a trónról, a régensséget pedig Miléna özvegy királynőnek adta át. Hír szerint Daniló azért mondott le a trónról, hogy ezáltal tiltakozzék a szerbeknek Montenegroban üzött erőszakos politikája ellen.

— Üstökös csillag. A kalocsai cillagvizsgáló-intézet igazgatója megállapította, hogy mostanában egy új üstökös csillag közeledik felénk. A tudósok ezt a csillagot már régóta ismerik. Már 1916-ban is itt ólálkodott a föld körül, akkor nagy csillaghullás jelezte közelését. Ebben az esztendőben, június 28-án teszi nálunk tiszteletét. De sajnos, csak nagyon erős távcsővön láthatunk belőle valamit. Igen jámbor üstökös ez, s ezért nem kell semmiféle kőszáhirnek hitelt adni.

— Harc a törökök és görögök között. A görög csapatok harcot indítottak a török nemzeti hadsereg ellen, hogy megvédelmezzék a sèvres szerződés szerint nekik jutott török területeket. Az első támadásukkal a görögök jelentős sikereket értek el, később azonban a törökök erősítéseket kaptak és ellen-támadásba mentek át, melynek folytán sikerük 1700 foglyot ejteni és 20 ágyut zsákmányolni.

— Felszabadult a szószállitás Erdély és Csonka-Magyarország között. Az első sókontingens Erdélyből április elsején jön át és 40 ezer tonnányi mennyiség lesz.

— Pusztító vihar Rómában. Rómából jelentik: Husvét vasárnapján óriási vihar vult végig a szent város felett. A földetrazó mennydörgésben villám-villámot ért. A villám beütött a Szentpéter-téren levő obeliszkbe. Maga az oszlop sértetlen maradt, de talpazatából a villám egy nagyobb részt kiszakított.

— Országos vásár. A f. hó 29—30-iki pápai országos vásárra igen nagy számban hajtottak fel állatokat, erős volt a kínálat, a vásárló kedv azonban a folytonos olcsóbbodás miatt nagyon megcsappant és így a forgalom alig multa felül egy jobb hetivásár keretét, alig 100—200 állat volt adásvétel tárgya.

— Levelezés hadifoglyainkkal. Bár állandóan jönnek elgyötört hadifoglyaink Oroszországból, mégis körülbelül hatvan ezer magyar él és szenved még a muszka fogolytáborokban. Vladivosztkban, Nikolszk-Uszurisztkban, a turkesztáni és szovjet orosz gyűjtőhelyeken, az Amur és Uszuri folyók mentén sok hős magyar siratja az elveszett magyar rögöt. Fogoly éltük napjai kinos lassúsággal peregnék s egyedül élető elemük a hír, a hazulról kapott biztató levél, és jelenti náluk az életet, a szebb jövőt. Azért tehát ne sajnáljuk levlírásra az időt, keressé fel mindenki hozzátartozóját a keserő rabságban a szabadulásig, levélben nyujtva vigasztalást. De, hogy a szegény hadifogoly megkaphassa a hazájából küldött levelet, nagyon fontos a levelek megcímzése, amit a következőképen kell végezni: A börtökre rá kell írni a fogoly nevéét és címét, azonkívül még a következő címet: A honvédelmi miniszterium hadifogoly osztályának Budapest, I. kerület, Fehérvári-ut, Hadik-laktanya. Tudvalevő, hogy a kormány gondoskodik a hadifoglyoknak számtalan levelek összegyűjtéséről és továbbításáról — ezt a munkát végzi a honvédelmi miniszterium — azért kell írni az utóbbi címet is. Nagyon fontos, hogy a címet olvashatóan

irjuk, mert sok levél elküldésének oka a pontatlan, olvashatatlan címzés. Bélyeget nem kell a levélre ragasztani. A honvédelmi minisztérium hadifogoly-osztálya minden országba, ahol magyar hadifogoly él, követt leveleket, melyek 30-50 nap alatt jutnak a címzetthez.

— **Állatok szállítása a nyugati megyékbe.** A földművelésügyi miniszter egyik kiadott rendeletében akként intézkedik, hogy az országhatárhoz közelebbi helyekre irányított állatok, nevezetesen Moson-, Sopron-, Zala- és Vas vármegyékbe való szállítása csak szállítási igazolvánnyal történhetik.

— **Az örök bolgóg.** Mint Kassáról táviratozzák, a magyarság megrontója, Károlyi Mihály Prágába érkezett. A „nemes” gróf kijelentette egy cseh újságíró előtt, hogy teljesen visszavonul a politikától s egy vidéki városban telepszik le, hol teljes visszavonultságban akar élni. Vajjon meddig? ...

— **Az oláh besilák.** Megemlékezünk arról, hogy az oláhok felrobbantották a nagyszalontai Kossuth-szobrot. Mint velünk most közlik, erre a következő eset szolgáltatott okot: Március 15-ikére virradó éjjel két nagyszalontai nemeslelkű magyar leány, Debreczen Jolán és Margit gyászfátyolos nemzetiszínű szalaggal ellátott koszorút helyezett a szobor talapzatára. Az oláh katonaság ebben merényletet látott s az emlékművet felrobbantotta. A két úrleányt letartóztatták, börtönbe zárták. A fogságban addig kínozták szerencsétlen véreinket az emberbőrbe bújít bestiák, amíg Debreczeni Margit kinjaiba beleőrülve, a fogságban meghalt, testvére, Jolán pedig utolsó óráit éli. A nagyszalontai magyarság körében oly nagy az izgalom, hogy a románok jónak látták nagyobb számú csapatot elhelyezni a városban.

— **Erdőegyes.** Husvét napján leégett Haggenmacher Károlynak a főváros közelében levő tizholdnyi erdeje. Ugyanezen napon leégett a fővárosnak a nagykovácsi úton levő erdejéből hat hold. A tüzek okát most kutatják a hatóságok.

— **Ne meszeljük be a gyümölcsfákat.** A gyümölcsfák bemeszelése, egy régi rossz szokás, mely semmiféle haszonnal nem jár a különféle rovarelleneségek irtása céljából. Ellenkezőleg, a fákra kent mézréteg főleg, ha mint szokták — marhatrágyával keverik — a rovarok buvóhelyeit mesterségesen szaporítja, holott éppen az ellenkezője volna a gazda célja. A meszelés inkább a kényelmes gazda szempontjából vált rossz szokássá, aki így óhajtja a rovarirtást egyszerűen elintézni, azt gondolván, hogy ezzel a rovarirtást teljesen elintézték. Ne meszeléssel védekezzünk, hanem a rovarelleneséget irtjuk, szedjük le gondosan a fákról, a fák törzséről és helyüket dörzsöléssel, kefével tisztítsuk meg.

— **Hány mozi van a világon?** Egy német újság érdekes adatokat közöl a mozikról, amelyek immár negyedszázados multra tekinthetnek vissza. Edison, a nagy feltaláló ezélt-25 esztendővel kezdte meg első kísérleteit, s egy franciában sikerült Lyonban az első vetítógépet elkészíteni. A mozgóképeket két évtizeden keresztül legnagyobb részt Franciaország állította elő, de a legutóbbi időben ezen a téren a vezetés a francia gyárak kezéből az amerikaiakéba került. A világon ezidőszent körülbelül 45 ezer mozgóképszínház található és ezek közül 18 ezer Amerikában van, éppen ezért a mozi nagy számánál fogva Amerikában sokkal olcsóbban állíthatják elő a filmeket, mint bárhol másutt a világon. Nem meglepő, hogy azok az összegek sem, amit egy híresebb mozi színház keres. Ausztriában pl., ahol a kereseti viszonyok egyáltalában nem fényesek, naponként 4000 koronát fizetnek egy mozi színház és a segédszemélyzet is óránként legalább 170 koronát keres. A legjobban azon-

ban a filmrendezők vannak fizetve. Egy jól sikerült filmért egy ilyen rendező 800 ezer K-t kapott. Ez az összeg mutatja, hogy mit nyerveknek a filmkölcsönző társaságok, ha egyetlen embernek ilyen magas fizetést tudnak adni.

— **Már a koporsócsinálók is sztrájkolnak.** Berlinben a legutóbbi napokban sztrájkba léptek a koporsócsinálók, kikhez a temetkezési vállalatok kocsisai, alkalmazottai is csatlakoztak. A sztrájkolók erőszakos eszközökkel sem riadnak vissza, hogy megakadályozzák a temetést és kövekkel támadják meg a temetési meneket. Így hát a Berlinben elhunytaknak még a halálban sincs nyugalomuk.

Vasúti menetrend.

Indul Pápáról:

Szombathely felé: mint közvetlen vonat reggel 4 óra 53 p.-kor és d. u. 2 óra 15 p.-kor, vasárnap kivételével; mint helyi vonat: reggel 7 óra 52 p.-kor; naponta, vasárnap is.

Budapest felé: mint közvetlen vonat reggel 8 óra 36 p.-kor naponta, vasárnap kivételével és éjjel 1 óra 32 p.-kor; naponta, vasárnap és hétfőre virradó éjjel kivételével.

Győr felé: mint helyi vonat reggel 4 óra 12 p.-kor és este 5 óra 50 p.-kor, mindkettő naponta, vasárnap is.

Bánhida felé: mint közvetlen vonat délelőtt 9 óra 20 p.-kor; hétfőn, szerdán és pénteken.

Varsány felé: mint helyi vonat hétfőn, kedden, csütörtökön, szombaton d. u. 4 óra 30 p.-kor.

Csorna felé: reggel 5 órakor naponta, vasárnap is.

Csatlakozások:

Csornáról Sopron felé: indul reggel 7 óra 33 p.-kor és d. u. 2 óra 45 p.-kor.

Varsányból Veszprém felé: indul d. u. 2 óra 51 p.-kor; naponta, szombat és vasárnap kivételével.

Caedőmőlkről Veszprém felé: indul reggel 7 óra 50 p.-kor; naponta, szombat és vasárnap kivételével.

Győről Budapest felé: indul d. e. 10 óra 50 p.-kor; naponta, szombat és vasárnap kivételével.

Győről Wienig felé: indul d. u. 1 óra 03 p.-kor; naponta, szombat és vasárnap kivételével.

Győről Bruck-Királyhíd felé: indul d. u. 3 óra 20 p.-kor; naponta, vasárnap kivételével.

Bp. kpu. Miskolc—Sátoralfajhely felé: indul reggel 9 óra és este 9 óra 40 p.-kor; naponta, szombat és vasárnap kivételével.

Bp. nypu. Szolnok—Debreczen—Klávárdá felé: indul reggel 7 óra 40 p.-kor és d. u. 1 óra 55 p.-kor; naponta, szombat és vasárnap kivételével.

Bp. nypu. Czegled—Szeged felé: indul reggel 8 óra 30 p.-kor és este 10 óra 45 p.-kor; naponta, szombat és vasárnap kivételével.

Érkezik Pápára:

Szombathely felől: mint közvetlen vonat reggel 8 óra 26 p.-kor naponta, szombat és vasárnap kivételével és éjjel 1 óra 17 p.-kor naponta, vasárnapra és hétfőre virradó éjjel kivételével; mint helyi vonat: este 5 óra 15 p.-kor; naponta, vasárnap is.

Budapest felől: mint közvetlen vonat reggel 4 óra 43 p.-kor és délután 2 óra 02 p.-kor; naponta, szombat és vasárnap kivételével.

Győr felől: mint helyi vonat reggel 7 óra 42 p.-kor és este 8 óra 15 p.-kor; naponta, vasárnap is.

Bánhida felől: mint közvetlen vonat délután 3 óra 02 p.-kor; kedden, csütörtökön és szombaton.

Varsány felől: mint helyi vonat reggel 7 óra 32 p.-kor; hétfőn, kedden, csütörtökön, szombaton.

Csorna felől: d. u. 4 óra 45 p.-kor; naponta, vasárnap is.

A Verbőczy-utca 12. számú

ház

szabad kézből eladó.

Értekezni lehet:

Báráth Károlynál Jókai-utca 21. sz. alatt.

Egy modern fényezett kőrisfa hálószoba-butor eladó,

teljesen új.

Megtekinthető Kondor János asztalos mesternél Nyárad. (Veszprém megye.)

Egy

teljesen jókarban levő Körber-gyártmányú

futó-kocsi

a földmives-iskolában eladó.

Felvilágosítást ad az igazgatóság.

Egy hold közöslegelő

pásztor lakással és 3 bikával

eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető Eizenbeck János Felső hosszút-utca 27. szám.

Eladó házak.

A Veszprémi út 46. számú ház, mely gazdálkodási célra különösen alkalmas, kerttel együtt szabadkézből eladó.

A Csóka-utca 26. számú ház, amely gazdálkodási célokra különösen alkalmas; eladó.

Bővebb felvilágosítások nyerhetők Selinko Manónál, Rákóczi-utca 6. szám alatt.

Értesítjük tisztelt vevőinket, hogy a legújabb divatu tavaszi és nyári

modellek

megérkeztek.

Szalmakalapok

átvarrását, vasalását, valamint férfi filc- és

keménykalapok

tisztítását és vasalását a legrövidebb idő alatt elkészítjük.

Tisztelettel: **Ludvig Nővérek**

Pápa, Márton István u. 4.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zsilavy Sándor.

Pápa, 1921. Főiskolai könyvnyomda.

Tocsik és Mika

rőfős-üzlete Pápa Főtér 21. szám.

Gyolcs, vászon, siffon, kanavász, festett karton, férfi- és női pamut- és gyapjuszövetek, barchet-árak, finom grenadinok, fejkendők stb., mindenféle rőfős-árak dús választékban. — Szolid keresztény kiszolgálás!